15. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ KOPAČKI RIT JUČER, DANAS, SUTRA 2026.

REZULTATI GNIJEŽĐENJA ŠTEKAVCA U PARKU PRIRODE KOPAČKI RIT U 2026. GODINI
RESULTS OF WHITE-TAILED EAGLE NESTING IN KOPAČKI RIT NATURE PARK IN 2026

MARIJA VEREŠ, MARIN ŠKORO, KRISTINA ROMANJEK, SONJA KUČERA, VLATKO ROŽAC, BORIS BOLŠEC
Javna ustanova „Park prirode Kopački rit“, Mali Sakadaš 1, 31327 Kopačevo, Bilje

Štekavac (*Haliaeetus albicilla*) (Slika 1) je najveća ptica grabljivica u Europi. Preferira slatkovodna i morska vlažna močvarna staništa na kojima su dostupnost plijena i sigurnost lokacije za gniježđenje presudni čimbenici rasprostranjenosti pa su tako njihove guste populacije u Hrvatskoj zabilježene uz velike rijeke poput Drave, Dunava i Save te njihova poplavna područja. Negativnim antropogenim utjecajima (prenamjena močvara, lov, uklanjanje povoljnih stabala za gniježđenje, upotreba pesticida), tijekom 19. i 20. stoljeća populacije štekavaca na prostoru Hrvatske doživjele su svoj minimum, osim na području Lonjskog polja i Kopačkog rita. Povećanjem zaštite vrste i močvarnih staništa te zabranom upotrebe određenih pesticida, tijekom 80. – ih godina 20. stoljeća populacija se počela oporavljati.



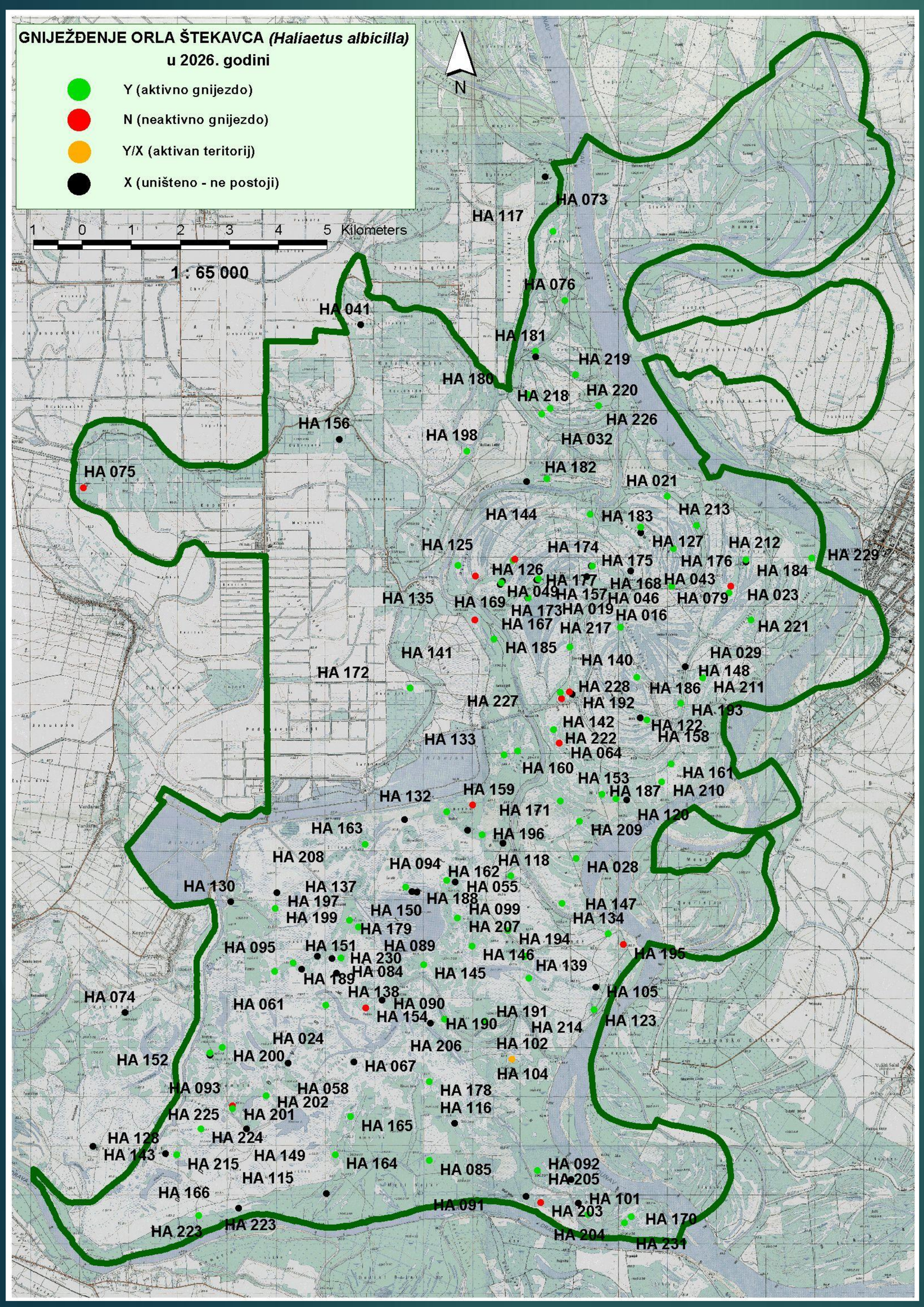
Slika 1. Štekavac (*Haliaeetus albicilla*)



Slika 2. Ostaci hranjenja iz gnijezda štekavca



Slika 3. Mladi štekavci u gnijezdu



Slika 4. Karta monitoringa gniježđenja štekavca u 2026.

Osnovnu prehranu štekavca čine ribe (Slika 2), ptice močvarice, sisavci, gmazovi, a u nedostatku svježeg plijena često i strvine. Gnijezda gradi na velikim stablima vlažnih močvarnih područja (Slika 3) te obično sagradi 2 do 3 gnijezda po teritoriju. Štekavci su obično vjerni svojim utvrđenim teritorijima, ali i partnerima. Gniježđenje započinje krajem siječnja, a inkubacija traje do 38 dana. Leglo može sadržavati do 3 jajeta, a na njima sjede oba roditelja. Ptići izlijeću iz gnijezda nakon 2 i pol do 3 mjeseca života te su još neko vrijeme ovisni o roditeljima. Monitoring gniježđenja štekavca u Parku prirode Kopački rit provodi se još od 19. stoljeća i predstavlja jedan od najvažnijih monitoringa u Parku jer se na temelju njegovih rezultata može procijeniti ekološko stanje cijelog ekosustava.

U 2026. godini na području Parka prirode Kopački rit pregledano je ukupno 111 evidentiranih gnijezda štekavca (103 prethodno evidentirana gnijezda te 8 novo pronađenih) i to je do sada najveći zabilježeni broj evidentiranih i pregledanih gnijezda od početka praćenja. Od toga je: 86 aktivnih, 13 neaktivnih, 11 srušenih te 1 aktivan teritorij bez evidentiranog gnijezda (Slika 4). Viđeno je i zabilježeno 11 mladih orlova u gnijezdu od kojih su 3 prstenovana (Slika 5).



Slika 5. Mladi prstenovani štekavac

Prema rezultatima ovogodišnjeg monitoringa može se zaključiti kako je gniježđenje štekavca u Parku prirode Kopački rit uspješno (77,5 % aktivnih gnijezda), a populacija stabilna. Ovaj monitoring iziskuje najveći terenski napor jer se gnijezda nalaze na području cijelog Parka što uključuje i teško dostupna područja, posebice u uvjetima odsustva poplava.

marija.veres@pp-kopacki-rit.hr